РЕСПУБЛИКА ТАТАРСТАН
ЧЕРЕМШАНСКИЙ
МУНИЦИПАЛЬНЫЙ РАЙОН
СОВЕТ МОРДОВСКО-АФОНКИНСКОГО СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ

423103, Мордовское Афонькино село, Цаплина ул., 19 дом

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЧИРМЕШӘН МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
МОРДОВСКОЕ АФОНЬКИНО АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ

423103, Мордва Афонькәсе авылы, Цаплин урамы, 19нче йорт

тел. (84396) 3-48-29, факс: (84396) 3-48-49, email: Mord.Cmn2@tatar.ru

2019 ел 05 февраль № 105

Татарстан Республикасы
Чирмешән муниципаль районы
Мордва Афонькәсе авыл җирлеге Советы
КАРАРЫ

Татарстан Республикасы
Чирмешән муниципаль районының
"Мордва Афонькәсе авыл җирлеге»
муниципаль берәмлекне шәһәр төзелешен
проектлаштыру буенча җирле
нормативларны раслау турында

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 29.4 статьясы, «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә, Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районының «Мордва Афонькәсе авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы, Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районының Мордва Афонькәсе авыл җирлеге Советы **КАРАР ИТТЕ:**

1. Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районының «Мордва Афонькәсе авыл җирлеге» муниципаль берәмлегенең шәһәр төзелешен проектлауның җирле нормативларын кушымта нигезендә расларга.

2. Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районының "Мордва Афонькәсе авыл җирлеге” муниципаль берәмлегенең шәһәр төзелешен проектлауның расланган җирле нормативларын территориаль планлаштыруның федераль дәүләт мәгълүмат системасына әлеге карар кабул 3. Татарстан Республикасы төзелеш, архитектура һәм торак-коммуналь хуҗалык министрлыгына территориаль планлаштыруның федераль дәүләт мәгълүмат системасында расланган җирле нормативларны әлеге карар кабул ителгән көннән 30 (утыз) көннән дә артмаган вакытка урнаштыру турында хәбәр җибәрергә.

4. Әлеге карар Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре порталында http //cheremshan.tatarstan.ru. адресы буенча Интернет мәгълүмати-телекоммуникация челтәрендә басылып чыгарга тиеш.

5. Әлеге карар рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә.

Башлык, Чирмешән авыл җирлеге
Мордва Афонькәсе Советы рәисе А. И. Митяев

Татарстан Республикасы

Чирмешән муниципаль районы

Мордва Афонькәсе авыл җирлеге Советының

2019 елның 5 февралендәге 105 номерлы

карары нигезендә кабул ителде

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЧИРМЕШӘН МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
МОРДВА АФОНЬКӘСЕ АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ
ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЕШЕН ПРОЕКТЛАУНЫҢ
ҖИРЛЕ НОРМАТИВЛАРЫ

2019 ел

ЭЧТӘЛЕК

1. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР... 4
2. ИСӘП-ХИСАП КҮРСӘТКЕЧЛӘРЕН КУЛЛАНУ КАГЫЙДӘЛӘРЕ ҺӘМ ӨЛКӘСЕ 6
3. . МОРДВА АФОНЬКӘСЕ АВЫЛ ҖИРЛЕГЕНЕҢ КЫСКАЧА ХАРАКТЕРИСТИКАСЫ.. 7
4. ТӨП ӨЛЕШ.. 9
4.1. Авыл җирлеге халкын электр, җылылык, газ һәм су белән тәэмин итү, су бүлү объектлары белән тәэмин итүнең рөхсәт ителгән минималь дәрәҗәсен исәпләү күрсәткечләре; авыл җирлеге халкы өчен мондый объектлар территорияләрнең рөхсәт ителгән максималь дәрәҗәдәге исәп-хисап күрсәткечләре 9
4.2. Авыл җирлеге өчен җирле әһәмияттәге, авыл җирлеге халкына кагылышлы объектларның автомобиль юллары һәм автомобиль белән тәэмин итүнең рөхсәт ителгән минималь дәрәҗәсен исәпләү күрсәткечләре; мондый объектларның авыл җирлеге халкы территориаль яктан рөхсәт ителгән максималь дәрәҗәдә булуы өчен исәп-хисап күрсәткечләре.................. 11
4.3. гражданнарның хокукларын тәэмин итү максатларында социаль яклауга мохтаҗ, авыл җирлеге халкы өчен гамәлгә ашырыла торган торак төзелеше Объектлары белән тәэмин итүнең рөхсәт ителгән минималь дәрәҗәсен исәпләгән исәп-хисап күрсәткечләре авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан максималь дәрәҗәдә рөхсәт ителгән исәп-хисап күрсәткечләре... 11
4.4. Авыл җирлеге халкы ял итә торган,буш вакытын уздыра ала торган объектлар белән тәэмин итүнең рөхсәт ителгән минималь дәрәҗәсен исәпләү исәп-хисап күрсәткечләре; авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан максималь дәрәҗәдә мөмкинлеген күрсәтүче исә-хисап күрсәткечләре... 12
4.5. Авыл җирлеге халкын физик культура һәм массакүләм спорт белән тәэмин итә торган объектлар белән тәэмин итүнең рөхсәт ителгән минималь дәрәҗәсенең исәп-хисап күрсәткечләре; авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан максималь дәрәҗәдә рөхсәт ителгән булуы күрсәткечләре... 13
4.6. Авыл җирлеге халкын мәгълүматлаштыру һәм элемтә буенча объектлар белән тәэмин итүнең рөхсәт ителгән минималь дәрәҗәсен исәп-хисап күрсәткечләре;авыл халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан рөхсәт ителгән дәрәҗәдә файдалана алу исәп-хисап күрсәткечләре.......... 13
4.7. Авыл җирлеге халкының көнкүреш калдыкларын җыю һәм чыгару объектлары белән тәэмин итүнең рөхсәт ителгән минималь дәрәҗәсен исәпләү күрсәткечләре; авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан рөхсәт ителгән максималь дәрәҗәдә исәп-хисап күрсәткечләре................ 14
4.8. Авыл җирлеге халкын төзекләндерү һәм яшелләндерү объектлар белән тәэмин итүнең рөхсәт ителгән минималь дәрәҗәсен исәпләү исәп-хисап күрсәткечләре; авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан максималь рөхсәт ителгән дәрәҗәдә булуы исәп-хисап күрсәткечләре.... 14
4.9. Авыл җирлеге халкына ритуаль хезмәт күрсәтү объектлар белән тәэмин

итүнең рөхсәт ителгән минималь дәрәҗәсен исәпләү исәп-хисап күрсәткечләре; авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан максималь рөхсәт ителгән дәрәҗәдә булуы исәп-хисап күрсәткечләре..... 15
4.10. Авыл җирлеге халкын социаль тәэмин итү һәм социаль яклау объектлар белән тәэмин итүнең минималь рөхсәт ителгән дәрәҗәсен исәп- хисап күрсәткечләре; авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан рөхсәт ителгән максималь дәрәҗәдә булуы исәп-хисап күрсәткечләре.. 15
5. АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ ХАЛКЫНЫҢ ҖИРЛЕ ӘҺӘМИЯТТӘГЕ ОБЪЕКТЛАРДА НОРМАТИВ ИХТЫЯҖЛАРЫН БИЛГЕЛӘҮГӘ, КҮРСӘТЕЛГӘН ОБЪЕКТЛАРНЫ УРНАШТЫРУ БУЕНЧА ТӘКЪДИМНӘР.. 16
5.1. Электр, җылылык, газ һәм су белән тәэмин итү, ташландык суларны агызу объектларына норматив ихтыяҗларын билгеләү буенча һәм күрсәтелгән объектларны урнаштыруда авыл җирлеге халкының тәкъдимнәре 16
5.2. Авыл җирлеге халкының торак пунктлар чикләрендә урнашкан транспорт объектларына норматив ихтыяҗларын билгеләү буенча тәкъдимнәр,күрсәтелгән объектларны урнаштыру.. 19
5.3. Торак төзелеше объектларын урнаштыруга тәкъдимнәр 20
5.4. Авыл җирлеге халкының мәдәният, массакүләм ял, ял, физик культура һәм массакүләм спорт объектлары, норматив ихтыяҗларын билгеләү буенча тәкъдимнәр; күрсәтелгән объектларны урнаштыру.. 21
5.5. Мәгълүматлаштыру һәм элемтә объектларын урнаштыру буенча тәкъдимнәр.. 21
5.6. Авыл җирлеге халкының көнкүреш калдыкларын җыю һәм чыгару объектларында норматив ихтыяҗларын билгеләү буенча тәкъдимнәр; күрсәтелгән объектларны урнаштыру 22
5.7. Авыл җирлеге халкының төзекләндерү һәм яшелләндерү объектларыда норматив ихтыяҗларын билгеләү буенча тәкъдимнәр, күрсәтелгән объектларны урнаштыру... 23
5.8. Зиратларны урнаштыруга тәкъдимнәр.. 24
6. ИСӘП-ХИСАП КҮРСӘТКЕЧЛӘРЕН НИГЕЗЛӘҮ МАТЕРИАЛЛАРЫ 26

1. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

1.1. Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районының Мордва Афонькәсе авыл җирлеген шәһәр төзелешен проектлауның җирле нормативлары (алга таба – нормативлар) Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары һәм Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районының норматив-хокукый актлары нигезендә эшләнгән.

1.2. Әлеге нормативлар белән җайга салынмаган мәсьәләләр «техник җайга салу турында " 2002 елның 27 декабрендәге 184-ФЗ номерлы Федераль закон таләпләре нигезендә Россия Федерациясе территориясендә гамәлдә булган законнар һәм норматив-техник документлар белән җайга салына.

1.3. Әлеге нормативлар, оештыру-хокукый формасына бәйсез рәвештә, Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районының Мордва Афонькәсе авыл җирлеге территориясендә үз эшчәнлеген гамәлгә ашыручы барлык шәһәр төзелеше эшчәнлеге субъектлары өчен мәҗбүри.

1.4. Шәһәр төзелешен проектлауның җирле нормативларын раслау, аларга үзгәрешләр кертү федераль законнар, Татарстан Республикасы Законнары, Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Мордва Афонькәсе авыл җирлеге җирле үзидарә органнарының норматив хокукый актлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

1.5. Әлеге нормативлар авыл җирлеге халкының җирле әһәмияттәге объектлары белән тәэмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәҗәсен исәпләү күрсәткечләре; авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан үтемлелеген максималь дәрәҗәдә рөхсәт ителгән күләмнең исәп-хисап күрсәткечләре җыелмасын билгели.

1.6. Авыл җирлеге халкын тәэмин итүнең минималь рөхсәт ителгән дәрәҗәсе һәм авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль үтемлелеге мөмкин кадәр мөмкин булган максималь дәрәҗәдә исәп-хисап күрсәткечләре билгеләнгән җирле әһәмияттәге объектларга түбәндәге өлкәләргә карый торган объектлар керә:

халыкны электр, җылылык, газ һәм су белән тәэмин итү, су бүлү; торак пунктлар чикләрендә җирле әһәмияттәге автомобиль юллары, объектлар

торак төзелеше, гражданнарның хокукларын тәэмин итү максатларында гамәлгә ашырыла торган торак төзелеше,

тәэмин итү; мәдәният, массакүләм ял, ял итү; Мәгълүматлаштыру һәм элемтә;

физик культура һәм массакүләм спорт;

көнкүреш калдыкларын җыю һәм чыгару; төзекләндерү һәм яшелләндерү; ритуаль хезмәтләр күрсәтү;

социаль тәэмин итү һәм социаль яклау.

1.7. Нормативлар үз эченә түбәндәге өлешләрне ала:

төп өлеше (авыл җирлеге халкының җирле әһәмияттәге объектлар белән тәэмин итүнең минималь рөхсәт ителгән дәрәҗәсен исәпләү күрсәткечләре; авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган максималь дәрәҗәдә рөхсәт ителгән дәрәҗәсен исәпләү күрсәткечләре);

нормативларның төп өлешендәге исәп-хисап күрсәткечләрен нигезләү буенча материаллар;

нормативларның төп өлешендә тотылучы исәп-хисап күрсәткечләрен куллану кагыйдәләре һәм өлкәсе;

авыл җирлеге халкының җирле әһәмияттәге объектларда норматив ихтыяҗларын билгеләү, күрсәтелгән объектларны урнаштыру буенча тәкъдимнәр;

авыл җирлегенә кыскача характеристика.

2. ИСӘП-ХИСАП КҮРСӘТКЕЧЛӘРЕН КУЛЛАНУ КАГЫЙДӘЛӘРЕ ҺӘМ ӨЛКӘСЕ

2.1. Әлеге нормативлар белән билгеләнә торган исәп-хисап күрсәткечләре Мордва Афонькәсе авыл җирлегенең территориаль планлаштыру документларын, килештерү, раслау һәм тормышка ашырганда, Мордва Афонькәсе авыл җирлеге территорияләренә карата эшләнә торган территорияне планлаштыру буенча документлар белән кулланыла.

2.2. Шәһәр төзелешен проектлаштыру нормативлары дәүләт хакимияте һәм җирле үзидарә органнары, шәһәр төзелеше эшчәнлеге турындагы законнарның үтәлешенә контроль һәм күзәтчелек органнары тарафыннан карарлар кабул итү өчен кулланыла.

2.3. Җирлекнең җирле әһәмияттәге объектлары исемлеге, авыл җирлеге халкының тәэмин ителешенең минималь рөхсәт ителгән дәрәҗәсе һәм авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган максималь дәрәҗәдә рөхсәт ителгән булуы, әлеге нормативларның төп өлешендә китерелгән исәп-хисап күрсәткечләре үтәлергә тиеш.

2.4. Гамәлдәге норматив документларны юкка чыгарганда һәм (яисә) үзгәрткәндә, шул исәптән әлеге нормативларда сылтама бирелгән кешеләргә, гамәлдән чыгарылган алмашка кертелгән нормаларга таянып эш итәргә кирәк.

3. МОРДВА АФОНЬКӘСЕ АВЫЛ ҖИРЛЕГЕНЕҢ КЫСКАЧА ХАРАКТЕРИСТИКАСЫ

3.1. Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районының Мордва Афонькәсе авыл җирлеге территориясенең кыскача характеристикасы, шулай ук халыкның саны, тыгызлыгы һәм социаль-демографик составы турында мәгълүматлар, җирлекнең башка характерлы үзенчәлекләре 1 нче таблицада китерелгән.

Таблица 1

№	Күрсәткеч атамасы	Бәяләмә
1	Авыл территориясенең Татарстан Республикасының муниципаль район җирлек структурасында урнашуы	Чирмешән муниципаль районының Мордва Афонькәсе авыл җирлеге Татарстан Республикасының көньяк өлешендә һәм Чирмешән муниципаль районының көнчыгыш өлешендә урнашкан. Чикләнгән: Көнбатыштан- Чирмешән авыл җирлеге җирләре белән, төньяктан-Шешминка авыл җирлеге җирләре белән, көнчыгыштан- Лениногорск муниципаль районы, көньяктан- Иске Үтәмеш авыл җирлеге белән.
2	Территориянең авыл җирлеге чикләрендә гомуми мәйданы, га	8608
3	Авыл җирлеге составына керүче торак пунктларның исемлеге	Мордва Афонькәсе авылы, Лагерка авылы, Чуаш Афонькәсе авылы
4	2018 елның 1 гыйнварына даими халык саны	
	Барлык кеше саны	469
5	2018 елның 1 гыйнварына халык тыгызлыгы, кеше/кв. км	5,5
6	2018 елның 1 гыйнварына халыкның яшь структурасы	

	эшкә яраклы яшьтән кече, кеше.	50
	хезмәт яшендәге халык (ир – атлар 16-59 яшь, хатын-кызлар 16 54 яшь), кеше.	246
	хезмәткә сәләтле яшьтән олы, кеше.	173
7	2035 елга даими халык саны фаразлары	
	барлыгы, кеше	юк мәгълүматлар (ГП түгел эшләнгән)
8	2018 елның 1 гыйнварына авыл җирлегенең торак фонды	
	барлыгы, мең кв. метр торак мәйданы	15,7
9	Халык торак, белән тәэмин ителеш дәрәҗәсе, кв. м/кеше.	33,5
	Авыл җирлеге территориясендә табигый-климат шартлары	
10	климат районы (климат картасы нигезендә районлаштыру өчен төзелеш)	IIВ
	сейсмк куркыныч дәрәҗәсе (балл)	Авыл җирлеге территориясе хәзерге вакытта гамәлдә булган“Сейсмик районнарда төзелеш" СНиП 11-7-81* гә №5үзгәрешләренә туры китереп , Мордва Афонькәсе авыл җирлеге территориясе урта грунт шартлары өчен 6 баллы (В картасы) һәм 7 баллы (С картасы) объектлар төзегәндә югары җаваплылыклы сейсмик зоналарга керә
	Гомуми табигый-климат шартларын бәяләү	уңайлы

4. ТӨП ӨЛЕШ

4.1. Мордва Афонькәсе авыл җирлеге халкын электр, җылылык, газ һәм су белән тәэмин итү объектлары белән тәэмин итүнең рөхсәт ителгән минималь күләмен исәпләү күрсәткечләре; авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль үтемлелеген максималь дәрәҗәдә рөхсәт ителгән дәрәҗәдә исәпләү күрсәткечләре.

4.1.1. Торак пунктларда төзелеш өчен инженерлык җиһазлары системаларын территориаль планлаштыру һәм су белән тәэмин итү, канализация, авыл җирлегенең билгеләнгән тәртиптә эшләнгән һәм расланган электр, җылылык һәм газ белән тәэмин итү схемалары нигезендә проектларга кирәк.

Әлеге тармак схемаларында технология, егәрлек, инженерлык челтәрләре күләмнәре буенча принципиаль мәсьәләләр хәл ителергә тиеш, схеманы гамәлгә ашыру чиратлылыгы буенча киңәшләр бирелергә теш.

4.1.2. Күрсәтелгән исәп-хисап күрсәткечләре 2 нче таблицада китерелгән.

Таблица 2

№	**Объектның исеме**	**Халыкның тәэмин ителешенең минималь рөхсәт ителгән дәрәҗәсе**	**Территориаль яктан халыкка максималь рөхсәт ителгән дәрәҗәдә**
1	Электр белән тәэмин итү система объектлары: электр трансформатор подстанцияләре, бүлү пунктлары,төрле көчәнешләр электр челтәрләре	100% тәэмин ителеш торак һәм җәмәгать биналарын электр энергиясе белән тәэмин итү;торак урамнарның 100 процент	билгеләнми

		яктыртылуы	
2	Система объектлары җылылык белән тәэмин итү, шул исәптән: үзәкләштерелгән: котельные, җылылык электростанцияләре,җылылык челтәрләре;децентрализованного:автоном һәм шәхси котельныйлар, фатир җылылык генераторлары, җылылык челтәрләре	Торак һәм иҗтимагый биналарның җылылык энергиясе белән 100 процент тәэмин ителүе	билгеләнми
3	Система объектлары үзәкләштерелгән газ белән тәэмин итү: газ бүлү һәм газ тутыру станцияләре һәм пунктлары, газ регулятор нокта; газ бүлү челтәрләре	Торак йортларны 100% газ белән тәэмин итү	билгеләнми
4	Су белән тәэмин итүнең үзәкләштерелгән система объектлары: Су белән тәэмин итү чыганаклары,су алу корылмалары, суны саклау өчен савытлар, суүткәргеч	Торак йортларны 100% су белән тәэмин итү	билгеләнми
5	Су бүлү системасы объектлары * , шул исәптән: үзәкләштерелгән: чистарту корылмалары, канализация насос станцияләре, канализация торбалары; үзәкләштерелмәгән: локаль чистарту корылмалары, су түгелә торган канализация станцияләре, канализация торбалары	Торак йортларны һәм җәмәгать биналарын 100% тәэмин итү	билгеләнми

* * исәп-хисап күрсәткечләре яңгыр канализациясенә кагылмый

4.2. Торак пунктлар чикләрендә автомобиль юллары һәм транспорт объектлары белән тәэмин итүнең минималь рөхсәт ителгән дәрәҗәсен исәпләү күрсәткечләре,

авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль үтемлелеге мөмкин кадәр мөмкин булган күләмнең исәп-хисап күрсәткечләре

4.2.1. Автомобиль транспортының үтүе барлык биналар һәм корылмалар белән тәэмин ителергә тиеш.

4.2. Авыл җирлеге халкы өчен җәмәгать пассажир транспортының тукталыш пунктларының территориаль үтемлелеге мөмкин булган максималь дәрәҗәдә исәп-хисап күрсәткечләрен 3 нче таблицага туры китереп кабул итәргә кирәк. Авыл җирлеге халкының әлеге объектлар белән тәэмин итүнең минималь рөхсәт ителгән дәрәҗәсе исәп-хисап күрсәткечләре билгеләнми.

Таблица 3

№п/п	**Объектның исеме**	**Халык өчен территориаль яктан максималь рөхсәт ителгән дәрәҗә (метрларда)**
1	Гомумән торак буенча тукталыш пунктлары	500

4.3. Гражданнар хокукларын тәэмин итү максатларында гамәлгә ашырыла торган торак төзелеше объектлары белән тәэмин итүнең минималь рөхсәт ителгән дәрәҗәсенең исәп-хисап күрсәткечләре; авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган максималь дәрәҗәдә рөхсәт ителгән дәрәҗәдә булуы турында исәп-хисап күрсәткечләре

4.3.1. Күрсәтелгән исәп-хисап күрсәткечләрен 4 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

Таблица 4

№ n|n	**Объектның исеме**	**Халыкның тәэмин ителешенең рөхсәт ителгән минималь дәрәҗәсе (кв. м/кеше).)**	**Территория ягыннан халык файдалана ала торган рөхсәт ителгән максималь**

				дәрәҗәсе
1		**2018 ел**	**2025 ел**	
	Авыл җирлегендә торак йортлар	**18.0**	**18.0**	билгеләнми

Искәрмә.

Киләчәккә исәп-хисап күрсәткечләре 2025,2035 елларда елда ирешелгән гомуми мәйданы белән тәэмин ителешнең минималь дәрәҗәсенә карап, фактик күрсәткечләрне исәпкә алып корректацияләнә

4.4. Авыл җирлеге халкының мәдәният, массакүләм ял итү, ял итү объектлары белән тәэмин ителүнең минималь рөхсәт ителгән дәрәҗәсе исәп-хисап күрсәткечләре; авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль файдалану мөмкинлеге мөмкин булган максималь дәрәҗәдә мөмкин булган күләмнең исәп-хисап күрсәткечләре

4.4.1. Күрсәтелгән исәп-хисап күрсәткечләрен 5 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

Таблица 5

№ n|n	Объектның исеме	Халыкның тәэмин ителешенең рөхсәт ителгән минималь дәрәҗәсе	Территория ягыннан халык файдалана ала торган рөхсәт ителгән максималь дәрәҗәсе
1	Клуб учреждениеләре белән торак пунктларда халык саны- 0,2-1 мең кеше, 1 мең кеше – 3 мең кеше булганда	300 урын 300-230 урын	билгеләнми
2	Авыл китапханәсе авыл торак пунктында халык саны 1-3 мең кеше өчен	6-7,5 мең саклау берәмлеге; 1000 кешегә 5-6 урын.	билгеләнми
Искәрмә. 1. Ким исәпләнгән күрсәткечне зур торак пунктлар өчен кабул итәргә кирәк. 2. Халык саны 1,5 меңнән артык булган авыл торак пунктлары өчен (район үзәкләре һәм подүзәкләр) объектларның санын, составын һәм сыйдырышлылыгын билгеләгәндә башка торак пунктлардан килгән халыкны өстәмә исәпкә алырга кирәк, 30 минутлык җәяүлеләр йөри алырлык зонада урнашкан. 3. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының № 42 карары нигезендә 26.01.2009 ел халык клуб хезмәтләре белән тәэмин ителүнең социаль гарантияләре			

дәрәҗәсе 2019 елга кадәр учреждениеләр һәм китапханәләр гамәлдәге тәэмин ителеш дәрәҗәсендә кабул ителә.

4.5. Авыл җирлеге халкының физик культура һәм массакүләм спорт объектлары белән тәэмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәҗәсе исәп хисап күрсәткечләре; авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль үтемлелеге максималь рөхсәт ителгән дәрәҗәдә исәп-хисап күрсәткечләре

4.5.1. Күрсәтелгән исәп-хисап күрсәткечләрен 6 нчы таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

Таблица 6

№ n|n	**Объектның исеме**	**Халыкның тәэмин ителешенең рөхсәт ителгән минималь дәрәҗәсе**	**Территория ягыннан халык файдалана ала торган рөхсәт ителгән максималь дәрәҗәсе**
	Спорт залы	1000 кешегә 350 кв. метр идән мәйданы	билгеләнми
	Яссы спорт корылмалары	1000 кешегә 1950 кв. метр идән мәйданы	билгеләнми

4.6. Авыл җирлеге халкын мәгълүматлаштыру һәм элемтә объектлары белән тәэмин итүнең минималь рөхсәт ителгән дәрәҗәсе исәп хисап күрсәткечләре; авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган максималь дәрәҗәдә тәэмин ителеше буенча исәп хисап күрсәткечләре

4.6.1. Авыл җирлеге халкын мәгълүматлаштыру һәм элемтә объектлары белән тәэмин итүнең минималь рөхсәт ителгән дәрәҗәсе исәп-хисап күрсәткечләрен 7 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

Таблица 7

№ n|n	**Объектның исеме**	**Үлчәү берәмлеге**	**Халыкның тәэмин ителешенең минималь рөхсәт ителгән дәрәҗәсе**
1	Почта элемтәсе бүлеге	Авыл җирлегенә объектлар	1

4.6.2.Исәп-хисап күрсәткечләре территориаль дәрәҗәдәге авыл җирлеге халкы өчен мәгълүматлаштыру һәм элемтә объектларының файдалану мөмкинлеген максималь рөхсәт ителгән дәрәҗәдә билгеләми.

4.7. Авыл җирлеге халкының көнкүреш калдыкларын җыю һәм чыгару объектлары белән тәэмин итүнең минималь рөхсәт ителгән дәрәҗәсе исәп- хисап күрсәткечләре; авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль максималь файдалана алу мөмкин булган исәп- хисап күрсәткечләре

4.7.1. Көнкүреш калдыкларын җыю һәм чыгару объектлары исемлеге, мондый объектларның урнашу урыны Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районының Мордва Афонькәсе авыл җирлеге территориясен санитар чистартуның генераль схемасына ярашлы рәвештә кабул ителә.

4.7.2. Авыл җирлеге халкы өчен каты көнкүреш калдыкларын җыю өчен контейнер мәйданчыкларының территориаль яктан мөмкин булган максималь рөхсәт ителгән дәрәҗәдә исәп-хисап күрсәткечен (яшәү урыннарыннан, балалар һәм дәвалау-профилактика учреждениеләреннән, спорт мәйданчыкларыннан, ял итү урыннарыннан ерак булмавы) 100 метр күләмендә кабул итәргә кирәк.

4.8. Авыл җирлеге халкын төзекләндерү һәм яшелләндерү объектлары белән тәэмин итүнең минималь рөхсәт ителгән дәрәҗәсен исәпләү күрсәткечләре; авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган максималь дәрәҗәдә рөхсәт ителгән дәрәҗәсен исәпләү күрсәткечләре.

4.8.1. Авыл җирлеге халкының гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләр белән тәэмин ителүнең минималь рөхсәт ителгән дәрәҗәсе буенча исәп-хисап күрсәткечләрен 8 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

Таблица 8

№ n|n	Объектның исеме	Халыкның тәэмин ителешенең рөхсәт ителгән минималь дәрәҗәсе	Территория ягыннан халык файдалана ала торган рөхсәт ителгән максималь дәрәҗәсе
1	Авыл җирлегендә яшелләндерелгән	18	билгеләнми

	гомуми файдалану территорияләре		
Искәрмә. Урман даирәсендә, ,эре елгалар һәм сулыклар яр буе зоналарында урнашкан торак пунктлар өчен гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләр мәйданы кечерәйтергә рөхсәт ителә, әмма 20 % артык түгел.			

4.9. Авыл җирлеге халкы ритуаль хезмәтләр күрсәтү объектлары белән тәэмин итүнең минималь рөхсәт ителгән дәрәҗәсе исәп- хисап күрсәткечләре; авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан файдалана алу мөмкин булган максималь дәрәҗәдә исәп- хисап күрсәткечләре

4.9.1. Күрсәтелгән исәп-хисап күрсәткечләрен 9 нчы таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

Таблица 9

№ n|n	**Объектның атамасы**	**Халыкның минималь тәэмин ителеш дәрәҗәсе (га/1 мең кеше).**	**Территориаль халык өчен максималь рөхсәт ителгән дәрәҗә**
1	Традицион күмү зираты	0,24	билгеләнми

4.10. Авыл җирлеге халкын социаль тәэмин итү һәм социаль яклау объектлары белән тәэмин итүнең минималь рөхсәт ителгән дәрәҗәсе исәп- хисап күрсәткечләре; авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль үтемлелеге мөмкин булган максималь дәрәҗәдәге исәп хисап күрсәткечләре

4.1. Инвалидларның шәхси автотранспортын даими саклау урыннары белән тәэмин итү дәрәҗәсе җиңел автомобильләрне даими саклау урыннарының гомуми санынннан 10% ка (ләкин 1 урыннан да ким түгел) тигез булырга тиеш, шул исәптән кресло-коляскада инвалидлар автотранспортына махсуслаштырылган урыннарның 5% ын.

Җиңел автомобильләрне учреждениеләр һәм хезмәт күрсәтү предприятиеләре янында кыска вакытлы саклау өчен ачык мәйданчыкларда инвалидларның шәхси автотранспортын вакытлыча саклау урыннары белән тәэмин итү дәрәҗәсен җиңел автомобильләрне вакытлыча саклау урыннарының гомуми санынннан 10% ка тигез (әмма 1 урыннан да ким булмаган) кабул итәргә кирәк.

5. АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ ХАЛКЫНЫҢ ҖИРЛЕ ӘҺӘМИЯТТӘГЕ ОБЪЕКТЛАРДА НОРМАТИВ ИХТЫЯҖЛАРЫН БИЛГЕЛӘҮ, КҮРСӘТЕЛГӘН ОБЪЕКТЛАРНЫ УРНАШТЫРУ БУЕНЧА ТӘКЪДИМНӘР

5.1. Авыл җирлеге халкының электр, җылылык, газ һәм су белән тәэмин итү, ташландык суларны агызу объектларында норматив ихтыяҗларын билгеләү, күрсәтелгән объектларны урнаштыру буенча тәкъдимнәр.

5.1.1. Электр белән тәэмин итү системаларын проектлаштыру «Торак һәм иҗтимагый биналарның электр җайланмаларын проектлау һәм монтажлау» 31-110-2003 СП таләпләре нигезендә билгеләнә торган электр чыганакларына электр йөкләнеше күрсәткечләре (6 бүлек), «ФСК ЕЭС» ААҖнең техник сәясәт турындагы Нигезләмә (2006 елның 2 июне (2 бүлек) нигезендә гамәлгә ашырыла.

Алдан исәп-хисап ясау өчен торак пунктлар территорияләренең исәп-хисап йөкләмәләренең зурайтылган күрсәткечләрен 10 нчы таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

Таблица 10

Торак пунктта яшәүче халык саны (мең кеше.)	Торак пункт		
	Табигый газ белән эшли торган плитәләр белән (кВт/кеше))		
	тулаем алганда, торак пункт буенча	Шул исәптән	
		үзәк	микрорайоннар /кварталлар
3 кимрәк	0,41	0,51	0,39

Искәрмә.

1. Торак пункт үзәге төшенчәсе астында төрле административ, мәдәни, уку учреждениеләре, сәүдә һәм җәмәгать туклануы предприятиеләре күп тупланган территорияне аңларга кирәк.

2. Таблицада вак сәнәгать предприятиеләреннән йөкләмәләр исәпкә алынмаган. Аларны исәпкә алу өчен түбәндәге коэффициентлар кулланырга кирәк:

табигать газында плитәле торак пунктлар өчен: 1,2-1,6.

Үзәк территориясенә торак пунктны зур күләмдә кабул итәргә кирәк

Электр энергиясен бүлү системасының көчәнешен сайлау перспектив электр нагрузкаларының үсеше анализын исәпкә алып, Татарстан Республикасы бүлү электр челтәре комплексы челтәрләренең перспектив үсеше схемасы нигезендә гамәлгә ашырылырга тиеш.

Торак пунктларның электр челтәрләренең көчәнеше исәп- хисап чоры һәм энергия системасындагы көчәнешләр системасы чикләрендә аларны үстерү концепциясен исәпкә алып билгеләнә: 35 – 110 – 220 – 500

я 35 – 110 – 330 – 750 кВ.м.

Электр белән тәэмин итү системасының көчәнеше энергия трансформациясе баскычларының иң аз санын исәпкә алып сайланырга тиеш. Якындагы чорда иң максатка яраклы булып 35 – 110/10 кВ көчәнеш системасы тора.

Торак пунктлар территорияләрендә трансформатор подстанцияләрен һәм бүлү җайланмаларын проектлауны " ФСК ЕЭС» ААҖнең техник сәясәт турындагы Нигезләмәнең 2 бүлеге(02.06.2006 ел) һәм электр җайланмаларын урнаштыру кагыйдәләре таләпләре нигезендә гамәлгә ашырырга кирәк.

Трансформатор подстанцияләре, бүлү җайланмалары һәм торак төзелеше территориясендә урнашкан кабель электр тапшыру линияләренең һава линияләренә күчү пунктлары ябык типтагы проектларга тәкъдим ителә.

5.1.2. Яңа җылылык белән тәэмин итү системаларын проектлау һәм төзү, реконструкцияләү һәм үстерү авыл җирлеген җылылык белән тәэмин итүнең расланган схемасына ярашлы рәвештә гамәлгә ашырырга кирәк.

Җылылык белән тәэмин итү системаларын проектлау, җылылык белән тәэмин итүнең ышанычлылыгы буенча кулланучылар категориясен исәпкә алып, «Җылылык челтәрләре» (5 бүлек), " ГОСТ Р 54964-2012«Тәңгәллекне бәяләү. Экологик таләпләр күчемсез милек объектларына» (кушымта А) таләпләре нигезендә билгеләнгән исәп-хисап җылылык йөкләнеше күрсәткечләре нигезендә башкарылырга тиеш.

Торак пунктлар территорияләрендә үзәкләштерелгән җылылык белән тәэмин итү чыганакларын коммуналь-склад һәм җитештерү зоналарында, җылылык йөкләнеше үзәкләрендә урнаштырырга тәкъдим ителә.

Җылылык белән тәэмин итү чыганакларын, җылылык пунктларын урнаштыру акустик исәп-хисаплар белән нигезләнгән булырга тиеш.

Җылылык челтәрләрен сузу юлларын һәм трассаларны СНиП 41-02-2003 «Җылылык челтәрләре» (9 бүлек) таләпләренә туры китереп, СП 42.13330.2011 СНиПның актуальләштерелгән редакциясе 2.07.01-89*күздә тотарга кирәк. "Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл җирлекләрен планлаштыру һәм төзү» (12 бүлек).

5.1.3. Газ белән тәэмин итүнең яңа системаларын проектлау һәм төзү, реконструкцияләү һәм үстерү «Газ бүлү системалары» 40-1-2002, «Газ бүлү һәм газ куллану системалары куркынычсызлыгы кагыйдәләре» ПБ 12-529-03, " Татарстан Республикасын газ белән тәэмин итү һәм газлаштыру буенча республика программалары нигезендә, торак-коммуналь хуҗалыкны газлаштыру, сәнәгать һәм башка оешмалар тарафыннан газ белән тәэмин итүнең Генераль схемасы нигезендә гамәлгә ашырыла.

Авыл торак пунктлары өчен газ куллануның эреләндерелгән күрсәткечен бер кешегә елына 220 куб. м күләмендә кабул итәргә кирәк.

Газ бүлү һәм газ тутыру станцияләре торак пунктлардан читтә урнашырга тиеш.

Газ тутыру пунктлары торак пунктның тузган ягы булган торак төзелеше территориясеннән читтә урнашырга тиеш.

Газ бүлү челтәрендә газ басымын киметү һәм җайга салу өчен газорегулятор (блок яки шкафлар) пунктлары проектларга кирәк.

Газ регулятор пунктын район үзәгендә аның гамәлләрен, районның йөкләнеш үзәгенә максималь якын итеп урнаштырырга кирәк.

Торак пунктларда аерым торучы газ регулятор пунктлары биналарга һәм корылмаларга кадәр билгеле бер арада урнашырга кирәк:

газ регулятор пунктына 0,6 МПа тапшырганда- 10 метрга кадәр;

газ регулятор пунктына 0,6-1,2 МПа тапшырганда -15 метр.

5.1.4. Торак пунктларны су белән тәэмин итү системаларын проектлау, шул исәптән су белән тәэмин итү чыганакларын сайлау, су алу корылмаларын урнаштыру 30.13330. 2012 СП таләпләре нигезендә актуальләштерелгән СНиП 2.04.01-85* редакциясе "Биналарның эчке су үткәргеч һәм канализация» 31.13330.2012 СП 2.04.02-84 * " Су белән тәэмин итү. Тышкы челтәрләр һәм корылмалар» (СП 42.13330.2011) Актуальләштерелгән редакциясе 2.07.01-89*."Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл җирлекләрен планлаштыру һәм төзү» (12 бүлек), СанПиН 2.1.4.1074-01 "Эчәргә яраклы су. Эчә торган су белән тәэмин итүнең үзәкләштерелгән системалары су сыйфатына гигиеник таләпләр. Сыйфат контроле. Кайнар су белән тәэмин итү системаларының иминлеген тәэмин итүгә гигиена таләпләре», СанПиН   2.1.4.1175-02 «Үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү сыйфатына гигиена таләпләре. Чыганакларны санитар саклау", ГОСТ 2761-84* «Үзәкләштерелгән хуҗалык-эчә торган су белән тәэмин итү чыганаклары. "Су белән тәэмин итү чыганакларын һәм эчәргә яраклы суүткәргечләрен санитар саклау зоналары", СанПиН 2.1.4.1110-02.

Халыкның хуҗалык-эчә торган ихтыяҗларына уртача тәүлеклек (бер ел эчендә) су куллануның эреләндерелгән күрсәткече кешегә тәүлегенә 200 литр күләмендә кабул

итәргә кирәк (эчке суүткәргеч һәм канализация белән тәэмин ителгән, ванн һәм җирле су җылытучылары булган биналар өчен).

Су алу корылмаларын урнаштыру тибын һәм схемасын территорияне геологик, гидрогеологик һәм санитар шартлардан чыгып сайларга кирәк.

Су челтәрләре тиеш боҗра рәвешендә проектларга. Су үткәргечләрнең тупик линияләрен кулланырга рөхсәт ителә:

авария вакытында аны ликвидацияләгәндә су белән тәэмин итүдән туктап торган очракта, җитештерү ихтыяҗларына су бирү өчен;

хуҗалык-эчәргә яраклы ихтыяҗларга су бирү өчен торбалар диаметры 100 мм артык түгел;

янгынга каршы яки хуҗалык-янгынга каршы мохтаҗларга су бирү өчен

су чыгымына бәйсез рәвештә, линия озынлыгы 200 метрдан да артмаска тиеш.

Тышкы су челтәрләрен биналар һәм корылмаларның эчке су челтәрләре белән боҗралау рөхсәт ителми.

5.1.5. Торак пунктларның канализация системаларын проектлау 30.13330.2012 СП таләпләре нигезендә, СНиП 2.04.01-85 актуальләштерелгән редакциясе* «Биналарның эчке су үткәргечләре һәм аларны канализация» 32.13330.2012 СП 2.04.03-85 Актуальләштерелгән редакциясе* “Канализация. Тышкы челтәрләр һәм корылмалар” (СП 42.13330.2011) Актуальләштерелгән редакциясе 2.07.01-89*. “Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл җирлекләрен планлаштыру һәм төзү” (12 бүлек).

Көнкүреш юынтык суларны исәпләү уртача тәүлеклек су белән тәэмин итү территориягә һәм яшел үсентеләргә су тотуны исәпкә алмыйча уртача тәүлеклек су куллануны тигез рәвештә кабул ителә.

Территориаль планлаштыру документларын эшләгәндә авыл торак пунктлары өчен уртача тәүлеклек (бер ел эчендә) ташландык суларны агызу 1 кешегә 150 л/тәүлек күләмендә кабул итәргә рөхсәт ителә.

Агынты суларның чистарту корылмаларының мәйданчыгын елның җылы чорында, торак пунктның торак төзелешенең күбрәк җиллләтелгән ягында, су агымы буенча түбән булган урында урнашырга кирәк.

5.2. Авыл халкының авыл җирлекләре чикләрендә урнашкан транспорт объектларында норматив ихтыяҗларын билгеләү буенча тәкъдимнәр,

күрсәтелгән объектларны урнаштыру.

5.2.1. Торак пунктлар территориясендә урамнар һәм юллар челтәренең үткәрү мөмкинлеге автомобильләштерү дәрәҗәсеннән чыгып билгеләнә.

2025 елга кадәр авыл торак пунктлары өчен 1000 кешегә 440 автомобиль кабул итәргә кирәк.

2.5.2. Урта, зур һәм эре авыл торак пунктларында төзелгән территорияләр чикләрендә җайга салына торган магистраль урамнарда һәм юлларда җәяүлеләр өчен юлны автомобильләр юлы белән (җир өсте) бер дәрәҗәдә 200-300 метр ара белән ясауны күз алдында тотарга кирәк.

5.2.3. Җәмәгать транспортының тукталыш пунктлары арасында ераклыкны 40-00 метрга, урта, зур һәм эре авыл торак пунктларының иҗтимагый үзәге чикләрендә 300 метрга тигез кабул итәргә киңәш ителә.

5.2..4. Торак пунктлар һәм җирлекнең җирле әһәмияттәге объектларына караган транспорт объектлары чикләрендә автомобиль юлларын проектлаштыру 42.13330.2011 СП 2.07.01-89*. таләпләре нигезендә тормышка ашырырга кирәк"Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл җирлекләрен планлаштыру һәм төзү» (11 бүлек, 11 нче бүлек, кушымталар һәм, К, Л).

5.3. Торак төзелеше объектларын урнаштыру буенча тәкъдимнәр

5.3.1. Торак төзелеше күләмнәренең һәм торак төзелеше төрләренең исәп-хисап күрсәткечләре социаль-демографик вәзгыятьне һәм халыкның керемнәре дәрәҗәсен исәпкә алып башкарылырга тиеш.

5.3.2. Торак төзелеше характеры нигезендә 11 таблицада китерелгән төзелеш төрләре бүлеп бирелә.

Таблица11

№ n|n	**Торак төзелеше тибы**	**Төзелеш характеристикалары**
1	Азкатлы торак төзелеше	3 катка кадәр биеклектәге индивидуаль усадьба төзелеше; торак йортлар төзелеше биеклеге 3 катка кадәр;

		күпфатирлы торак йортлар төзелешебиеклеге 4 катка кадәр
2	Уртача катлы торак төзелеше	күпфатирлы торак йортлар төзелеше биеклеге 5тән 8 кадәр катка кадәр
3	Күп катлы торак төзелеше	күпфатирлы торак йортлар төзелеше биеклеге 9 каттан югарырак

Торак төзелешнең төрләрен бүлеп бирү, аларны оештыруга таләпләрне билгеләү авыл җирлеге биләмәләреннән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре белән тормышка ашырыла.

5.3.3. Торак пунктларда торак төзелешенең норматив параметрлары СП 42.13330.2011 7 бүлеге таләпләре СНиП 2.07.01-89 * Актуальләштерелгән редакциясе нигезендә билгеләнә. "Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл **җирлекләрен планлаштыру һәм төзү».**

5.4. Авыл җирлеге халкының мәдәният, массакүләм ял, буш вакытны уздыру, физик культура һәм массакүләм спорт объектларында норматив ихтыяҗларын билгеләү, әлеге объектларны урнаштыру буенча тәкъдимнәр

5.4.1. Авыл җирлеге халкының мәдәният, массакүләм ял, физик культура һәм массакүләм спорт объектларында норматив ихтыяҗларын билгеләүне халыкның төрле социаль-демографик төркемнәре ихтыяҗларын канәгатьләндерү зарурлыгына туры китереп тормышка ашырырга кирәк.

5.4.2. Күрсәтелгән объектларны урнаштыру башка шундый объектларның якынлыгын исәпкә алып, транспорт элемтәләрен оештыруны, урамнар, юллар һәм җәяүлеләр юллары челтәре белән үзара бәйләнешне күздә тотарга кирәк.

5.4.3. Мәдәният, массакүләм ял, буш вакытны уздыру, физик культура һәм массакүләм спорт объектларын урнаштыру өчен җир кишәрлекләре күләмен проектлауга бирем нигезендә кабул итәргә кирәк.

4.4. Физик культура һәм массакүләм спорт объектларын белем бирү мәктәпләре һәм башка уку йортлары, ял учреждениеләре спорт объектлары һәм мәдәният белән бергә алып бару рөхсәт ителә

5.5. Мәгълүматлаштыру һәм элемтә объектларын урнаштыру буенча тәкъдимнәр

5.5.1. Яңа төзелеш барышында телекоммуникация системалары, эфирлы цифрлы телевидениене күмәк кабул итү системалары урнаштыруны һәм бер үк вакытта өч элемтә

операторы тарафыннан хезмәт күрсәтү өчен кирәк булган яшерен эчке коммуникацияләр буенча элемтә челтәрләренә урнаштыруны күздә тотарга кирәк.

5.5.2. Мәгълүматлаштыру һәм элемтә объектларын урнаштыру өчен җир кишәрлекләре мәйданын 12 нче таблицага туры китереп кабул итәргә кирәк.

№ n|n	Объектның атамасы	Участокның мәйданы
1	Почта элемтәсе бүлеге	700 – 1200 кв. метров
2	Автомат телефон станциясе	0,25 га
3	Үзәк автомат телефон станциясе	0,3 га
4	Концентратор	40 – 100 кв. метров
5	Терәк-көчәйткеч станция	0,1 – 0,15 га
6	Блок-чыбыклы хәбәрләр тапшыру станциясе	0,05 – 0,1 га
7	Тавыш трансформатор подстанциясе	50 – 70 кв. метров
8	Кабельле телевидениенең техник үзәге	0,3 – 0,5 га

5.5.3. Элемтә предприятиеләре биналарын күрше предприятиеләрдән яки зарарлы, коррозия- актив, тәмсез исле матдәләре һәм тузан чыгара торган технологик процесслы объектлардан җил исә (өстенлек итүче җилләр өчен) торган яктан, аларның санитар-саклау зоналарыннан читтә урнаштырырга кирәк.

5.5.4. Элемтә линияләрен СН 461-74«Элемтә линияләре өчен җир бүлеп бирү нормалары" таләпләренә туры китереп урнаштыру зарур.

5.6. Авыл халкының авыл җирлекләре көнкүреш калдыкларын җыю һәм чыгару буенча норматив ихтыяҗларын билгеләүгә тәкъдимнәр, әлеге объектларны урнаштыру

5.6.1. Торак пунктларның торак зоналарында автомобиль транспорты өчен якын килә алу мөмкинлеге булган каты көнкүреш калдыкларын җыю өчен контейнер мәйданчыклары урнаштыруны күздә тотарга кирәк.

Контейнер мәйданчыкларының тиешле күләмен билгеләү өчен контейнерлардан файдаланучы халык санынннан, калдыкларны җыю нормаларыннан, калдыкларны саклау срокларыннан чыгып эш итәргә кирәк. Контейнерларның исәп-хисап күләме калдыкларны аеруча күп барлыкка килгән чорда фактта тупланууыа туры килергә тиеш.

5.6.2. Көнкүреш калдыкларын җыю нормалары күрсәткечләрен 42.13330.2011 СП таләпләре нигезендә. 13 нче таблицада китерелгән Актуальләштерелгән СП 2.07.01-89* редакциясе
"Шәһәр төзелеше. " Шәһәр һәм авыл җирлекләрен планлаштыру һәм төзү»таләпләре нигезендә кабул итәргә кирәк

Исәп-хисаплана торган көнкүреш калдыкларының санын вакыт-вакыт (һәр 5 ел саен) факттагы мәгълүматлар буенча ачыкларга кирәк.

Таблица 13

Көнкүреш калдыклары төрләре	**Елына 1кеше исәбеннән көнкүреш калдыклары саны**	
	кг	**литр**
Каты: су, канализация, үзәк җылыту һәм газ белән җиһазландырылган торак биналардан; башка торак биналардан	190 – 225 300 – 450	900 – 1000 1100 – 2000
Җәмәгать биналарын исәпкә алып, каты көнкүреш калдыклары гомуми саны	280 – 300	1400 – 1500
Сыек көнкүреш калдыклары (канализация булмаганда)	-	2000 – 3500

5.6.3. Контейнер мәйданчыкларын торак йортлар, балалар, дәвалау-профилактика учреждениеләре, спорт мәйданчыклары һәм халык ял итә торган урыннардан кимендә 20 метр ераклыкта урнаштырырга кирәк.

5.6.4. Бер мәйданчыкта урнашкан чүп-чар өчен контейнерлар саны 5 контейнердан артмаска тиеш.

5.6.5. Үзәкләштерелгән ташландык суларны агызу системасы белән тәэмин ителмәгән торак төзелеш территориясендә сыек көнкүреш калдыкларын җыю өчен ишегалды помойникларын күздә тотарга кирәк.

5.7. Авыл җирлеге халкының төзекләндерү һәм яшелләндерү объектларында норматив ихтыяҗларын билгеләү, әлеге объектларны урнаштыру буенча тәкъдимнәр

5.7.1. Торак пункт төзелеше чикләрендә төрле билгеләнештәге яшелләндерелгән территорияләрнең чагыштырма авырлыгы (төзелеш территориясенең яшелләндерү дәрәҗәсе) 55%.ким булмаска тиеш.

Төрле билгеләнештәге яшелләндерелгән территорияләр янында гомуми һәм чикләнгән территорияләрнең яшелләндерелгәнен, үзагач һәм куак үсентеләрен, торак пунктлар территорияләрендә урманнарны аңларга кирәк.

5.7.2. Торак пунктта яшел үсентеләрне, планлаштыру структурасын һәм җирле шартларны исәпкә алып, бердәм система рәвешендә кертергә кирәк.

Торак пунктның яңа территорияләрен проектлаганда һәм гамәлдәге яшел үсентеләрне максималь саклауны һәм куллануны күздә тотарга кирәк.

5.7.3. Гомуми кулланылыштагы яшелләндерү объектларын: парклар-10 гектардан; бакчалар-3 гектардан да ким түгел; скверлар-0,5 гектардан да ким түгел.

5.7.4. Торак пунктлар территориясендә төзекләндерү һәм яшелләндерү объектларын урнаштыру принциплары, объектларның параметрларын 42.13330.2011 СП 9 бүлеге нигезендә кабул итәргә кирәк. Актуальләштерелгән СНиП 2.07.01-89* редакциясе "Шәһәр төзелеше. Планлаштырушәһәр һәм авыл җирлекләре төзелеше».

5.8. Зиратларны урнаштыруга тәкъдимнәр

5.8.1. Әлеге бүлектә мәетне яки мәетне саклау, традицион күмү юлы белән җирләнә торган зиратларын урнаштыруга карата таләпләр һәм рекомендацияләр китерелә.

5.8.2. Зират өчен участок күләме 40 гектардан артмаска тиеш.

5.8.3. Зиратны урнаштырганда халык санының перспективалы артуын, үлем коэффициентын, гамәлдәге зиратларның булуын, бер күмүгә җир участогы нормаларын исәпкә алырга кирәк.

5.8.4. Зиратларны торак пунктларның карата җил исә торган яктан урнаштырырга кирәк.

5.8.5. Җирләүнең яңа урыннарын булдыру, гамәлдәге җирләү урыннарын реконструкцияләү экологик һәм санитар-гигиена экспертизасының уңай бәяләмәсе булганда гына мөмкин.

5.8.6. Авыл зиратларын торак, җәмәгать биналарыннан, спорт-сәламәтләндерү һәм санатор-курорт объектларыннан 50 метрдан да ким булмаган арада урнаштырырга кирәк.

5.8.7. Зират астына бирелгән участок түбәндәге таләпләргә җавап бирергә тиеш: торак пункттан, ачык сулыктан, су агымнарыннан читтә урнашырга

су басу зонасыннан

грунт суларының тору өслеге югарылыгында, максималь җир өслегеннән 2,5 метрдан да ким булмаган булырга тиеш;

1,5 м һәм түбәнрәк тирәнлектә коры, көпшәк (балчыклы-комлы, комлы), дымлылыгы 6-18% туфракка ия булу булган җир

5.8.8. Зиратлар территориясендә юл челтәрен, су сиптерү торбасын, шахталар коеларын, тышкы яктыртуны күз алдында тотарга кирәк.

5.8.9. Җирләү участоклары күләмен 14 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

Таблица14

Күмү урыннары саны бер урында	**Җирләү участогы күләме**	
	Киңлеге, метрларда	**Озынлыгы, метрларда**
1	1,0	2,0
2	1,8	2,0
3	2,6	2.0
4	3,6 / 1,8	2,0 / 4,0
5	2,6	4,0
6	2,6	4,0

6. ИСӘП-ХИСАП КҮРСӘТКЕЧЛӘРЕН НИГЕЗЛӘҮ БУЕНЧА МАТЕРИАЛЛАР

6.1. Нормативлар түбәндәге норматив хокукый актлар таләпләренә туры китереп әзерләнде:

Россия Федерациясенең шәһәр төзелеше кодексы, 29.12.2004 ел, №190-ФЗ; 06.10.2003 ел, № 131-ФЗ «Оешманың гомуми принциплары турында " Федераль закон; «Җирләү һәм җирләү эше турында " 1996 елның 12 гыйнварындагы 8-ФЗ номерлы Федераль закон»;

«Татарстан Республикасында шәһәр төзелеше эшчәнлеге турында " 2010 елның 25 декабрендәге 98-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы»;

Иҗтимагый инфраструктура, социаль хезмәт күрсәтүләр белән тәэмин ителүнең социаль гарантияләре дәрәҗәсен билгеләү турында «Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының карары;

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының "Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының кайбер карарларына үзгәрешләр кертү турында " 2009 ел, 26 гыйнвар, № 42 нче карары (30.05.2013 ел, үзгәрешләр белән).

6.2. Нормативларны әзерләгәндә түбәндәге норматив документлар кулланылды:

СП 42.13330.2011 Актуальләштерелгән СНиП 2.07.01-89*. "Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл җирлекләрен планлаштыру һәм төзү» редакциясе;

СП 31.13330.2012 актуальләштерелгән СНиП 2.04.02-84 * редакциясе "Су белән тәэмин итү. Тышкы челтәрләр һәм корылмалар»;

СП 32.13330.2012 актуальләштерелгән СНиП 2.04.03-85 редакциясе* «Канализация. Тышкы челтәрләр һәм корылмалар»

СП 59.13330.2012 актуальләштерелгән СНиП 35-01-2001 " Халык төркемнәре аз йөрүче биналарның һәм корылмаларның мөмкинлеге»;

СанПиН 42-128-4690-88 «Торак урыннар территорияләрен карап тотуның санитар кагыйдәләре»;

СанПиН 2.1.1279-03 «Урнаштыру, төзелеше һәм эчтәлеге буенча гигиена таләпләре зиратлар, җирләү өчен билгеләнгән биналар һәм корылмалар»;

Россия Федерациясе субъектларының норматив ихтыяҗларын билгеләү методикасы

Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 19.10.1999 елдагы 1683-р номерлы боерыгы белән расланган социаль инфраструктура объектларында;

МДК 11-01.2002 «Россия Федерациясендә зиратларны җирләү һәм карап тоту тәртибе турында киңәшләр»;

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының " Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2013 ел, 27 декабрь, 1071 нче карары белән расланган Татарстан Республикасының шәһәр төзелешен проектлаштыру буенча республика нормативлары;

Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районының шәһәр төзелешен проектлаштыруның җирле нормативлары.

6.3. Нормативларны әзерләгәндә авыл җирлегенең административ-территориаль корылышы, авыл җирлегенең социаль-демографик составы һәм халыкның тыгызлыгы, табигый-климат шартлары исәпкә алынды;

Мордва Афонькәсе авыл җирлегенең һәм Чирмешән муниципаль районының социаль-икътисадый үсеше программасы;

авыл җирлегенең социаль-икътисадый үсеше фаразы; җирле үзидарә органнары һәм кызыксынучы затлар тәкъдимнәре.

6.4. Нормативларның төп өлешендә авыл җирлеге халкының тәэмин ителешенең минималь рөхсәт ителгән дәрәҗәдә исәп-хисап күрсәткечләре һәм авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган максималь дәрәҗәдә рөхсәт ителгән күләмнең исәп-хисап күрсәткечләре билгеләнгән җирле әһәмияттәге объектлар исемлеге Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 29.2 статьясындагы 4 өлешендә күрсәтелгән таләпләре, шулай ук норматив проектын эшләүгә техник бирем белән билгеләнгән.